

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIBAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Marlea.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 50 bani
 Nyilttér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A városi tanács figyelmébe!

A város köteles üres telkeket
 15 évi amortizáció mellett
 építési célokra kikapcsolni!

A mindenütt s így városunkban is sok bajt és keserőséget okozó lakáshiány megszüntetésére már a kormány is nagy gondot fordít, s a mikor az alábbi rendeletet leközzöljük, felhívjuk úgy a városi tanácsot, mint az építkezni óhajtó lakosságot, hogy a rendeletben nyújtott előnyöket, kedvezményeket kihasználja el ne mulassza. Városunkban van építész mérnök s számos építőmester, kőműves, szakmunkás, akik szintén erősen érzik az építőipar pangásba jutását, s ha a város építkezésekre fogna, nemcsak a lakásinségen, hanem több iparágának a fellendülésén is nagyot segítene.

A Monitorul Oficial 87. száma az építkezés előmozdításáról közöl egy új rendelettervényt, melynek a vállalatokat elsősorban érintő rendelkezéseit az alábbiakban adjuk: Minden megye, város és község köteles kiépíthető telkeit 15 évi amortizáció mellett építési célokra kikapcsolni. Az építkezést az állam olcsó fa- és kőanyag nyújtásával, behozatali engedéllyel és 10 évi adómentességgel segíti elő. Öt milliónál nagyobb részvénytőkével rendelkező társaságok és szövetkezetek saját intézeti házat, gyárak és üzemek, amennyiben ingatlanok és berendezéseik értéke az öt millió leut meghaladja, személyzeti lakásokat tartoznak építeni, mely kötelezettség a 250.000 leunál nagyobb évi jövedelemmel rendelkező magánosokra is kiterjed. Az építkezés 1921—25. években megkezdendő s

1927.-ig befejezendő, melynek megtörténtéig a tiszta nyereség 52 százaléka az építkezés céljaira használandó fel. Az építkezés elmulasztása pénzbüntetést von maga után a „jutányos építkezési alap“ javára. A törvényt a forgalmasabb helyek építkezési formáinak szabályozása az üres telkek progresszív adója, állami építkezési társaságok stb. létesülése teszik teljessé.

Az ítélő tábla nyelvrendelete.

(Magyarul is tárgyalhatnak az ügyvédek.)

Az „Aradi Közlöny“ írja: A királyi tábla elnöke hivatalosan megküldötte az ügyvédi kamarának a nyelvhasználat tárgyában a bíróságokhoz intézett rendeletét, melynek főbb pontjai a következők: A királyi tábla egyik értekezlete más rendelkezésig a következő elvekben állapodott meg:

A román ügyvédeknek, valamint ama ügyvédeknek, akik a román nyelvet kielégítő mértékben bírják, úgy tárgyalásokon, mint beadványokban kizárólag ezt a nyelvet kell használniok; de ha oly bíró, vagy tanács előtt tárgyalnak, aki vagy amely nem bírja az állam nyelvét, román megszólítást kell használniok és ugyancsak román nyelven engedélyt kell kérniök arra, hogy előadásukat magyar nyelven folytathassák; továbbá figyelembe véve, hogy vannak még bírák, akik írásban sem bírják a román nyelvet, nem volnának abban a helyzetben, hogy román nyelven benyújtott valamely kérelmet elintézhessenek, a román irathoz mellékelhetők egyszerű magyar fordítás is, ha a benyújtó ezt szükségesnek tartja. Azoknak az ügyvédek-

nek, akik nem bírják az állam nyelvét kielégítő mértékben, román megszólítást kell használniok, ugyancsak románul ki kell menteniök az állam nyelvének nem ismerését és kivételes engedélyt kell kérniök arra, hogy előadásukat magyar nyelven, vagy pedig a felek anyanyelvén folytathassák, ha ez utóbbit a bíró vagy a tanács ismeri.

A felek és az ő nevükben az ügyvédek bárminő iratot a felek anyanyelvén nyújthatnak be, de kötelesek az állam nyelvén készített fordítást is mellékelni, mely a hitelesség kedvéért a fél vagy ügyvéd által ellenjegyzendő és kétség esetén a román szöveg fog érvényesnek tekinteni. Keresetek, feljelentések vagy bárminő egyéb kérelmek, melyek a járásbíró előtt jegyzőkönyvbe mondatnak, csak román nyelven vétethetnek jegyzőkönyvbe.

A befejezetlen ügycsomókban levő iratok lefordítás végett kiadandók a feleknek, mindegyik félnek a saját iratai, ugyancsak a bizonyítékul felhasznált okmányok is; a bíróság által felvett okmányok bírói személyek által fordítandók le. A fordítások csak egyszerűen fordítások legyenek, minthogy azokat az ellenfél ellenőrzi és minthogy a román szöveg lévén érvényes, a felek gondoskodni fognak a helyes fordításról. Azok az iratok és beadványok, melyek egyenesen a királyi ítélőtábla elé lesznek terjesztve, kizárólag román nyelven szerkesztendők, különben a Pp. 140. 141. §-ai szerint lesznek kezelve. Kisebbségi jelentőségű ügyekben a fáradságos és költséges fordítások, ha a bírói hatóságoknak módjukban áll, hogy azokat maguk készíthessék el, nem kérendők be a felektől, mert

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Visszaemlékezések.

Írta: Mallász József.

III. Via: Déva-Szászváros.

(Folytatás és vége.)

Tehát föl! föl! üdvözölni a régi cimborákat, az öreg Godeánt és a vén Batrinát. Reggeli 5 óra. III. osztályu jegyemmel (hál Istennek mostan nem vagyok ur, csak bogarász) bent ülök a vonatnak egyik fával kényelmesen kibélelt szakaszában. Vonatfűtty, indulás.

Tőlem balra ködbe borultan emelkednek Nagyágnak drágaércet termő hegyei, egy további suhanással eltűnnek, eltűnik Déva téglapiros csángótelepe, el a Cserna vize és vele a szenthalmos Szántóhalma zsendelyes utcasora a libahangos füzes berkével; elrohan az országuton tuli Szentandrás kék-sárgásan tarkázott házcsoportja és mikor vonatunk az országutat keresztező vajdahunyadi vaspályatesttel szembe ér, akkor gyors pillantást vetek föl a Szentandrás szenthalomra és azzal Sárfalva község utolsó házának a silhouetteje is elvillogott szemem előtt. A telepalapító II. András és vele az Árpádházbéliek kora rajzik át agyamon és az ezen megláttotta képek mel-

lett, a Maroson tuli Haró, Kéménd és Bánpatak községe csak surranó egyenes vonalként szaladnak neki a fejét, testének komoly fenéségével összenem egyezhető módon hirtelelenül előre ugrasztó aranyi hegynek, amely lábait az egykori kiskirálynak, Kapy Györgynek hatalmas sásfészkén is átalnyujtva, a fodros hullámu Marosnak aranyiszapos homokjában fűrszti... Leiki szemeimmel a hegynek egyik előugró szikláján ott látom a csodás várépítő tündérek egyikét. Lehelszirmu testét, a keletről most felbukanó napnak sugarai rózsabolyás színei járták át, olvasztott aranyként aláomló hajfűrtjeit gyöngye szellő lebegteteti, amely lágy hízélgéssel körül nyaldossa, a napnak smaragd színeiben ragyogva ide-oda libbenő haja szálaktól, suhanás szerűen beárnyékolta arcát, szemeinek mély tengereknek kékje sovárova néz a dévai vár felé, szőke szempilláinak selyme meg-megrebben, aztán könny-könnyre gurul alá, mély fájdalomokat visszatükröződő arcán, melyet aztán hirtelenül felzokogva temet el kezeivel, hangja felcsuklik: beteljesedett a végzet! porba heverek én, porba retyezáti testvérem és diadalmasan ragyog fölöttünk Déva vára... gögös volt testvérem, elbizakodott én, Istenfélő harmadik testvérünk... kincs... hata-

lom... nagyravágyás! mind elmerült amott a vízben lent és én most követem őket... aztán már csak a Marosnak egyik torkoló örvényének, sárgán habzó gúgyóglését hallom.

Kapy, Macskássy, Garzó, Uzoni, Várady, Kéméndy, Nalácy, Folyt hová és mivé lettek? A kupéba betóduló füst, mozdonyok réhéz puffogése, fűtynék éles sipitózása, a szakaszból kitóduló emberek savanyu izzadsága szaga és egy vasutasnak gorombáskodó hangja ráz fel hirtelenül álmadozásaimból... a piskii álmomason vagyunk.

Kiszállunk, egy „Az Est“ megvásárolása és zsebre gyűrése, egy pohárka szilvioriumnak torokra öntése, kiflinek gyomorba tünése után vonatunk csakhamar dübörögve halad át a megdagadt testű, habzó hullámokat hullámra verő és csapkodó Sztrigynék vashidján, melynek fa testvéreinek testéről egykoron rivalgó trombita harsogás, dörgő ágyu és csatogó kard zenében, egymást tépő és szaggató embercafatok merültek alá a víznek téli hidegében... és a hid nem vészett el, de a szabadság az igen... Haynau ült a magyaroknak nyakára...

Te lapított óru, csonka kezű hős lengyel, Bem apó! tudod-e, hogy a magyar megint szabad nemzet?... az országot menti csárda

ez szándékos zaklatás látszatával birna, amittől ezen kényes kérdésben óvakodni kell.

A helybeli róm. kath. dalárda nyári mulatsága.

A szászvárosi róm. kath. társadalom mulatságai hova-tovább népszerűbbek lesznek. Ezen állításunkat fényesen igazolja a róm. kath. dalárda f. hó 21-én rendezett jótékony-célú műsoros nyári mulatsága, amelyen a város közönsége — vallási és nemzeti különbség nélkül — nagy számmal vett részt. P. Máthé Özséb lelkész kezdeményezése és fáradhatatlan buzgótsága ez alkalommal is egy kellemes szórakozáshoz juttatta a közönséget. A róm. kath. iskola és templom fákkal szegélyezett árnyas udvarán lefolyt mulatságról a következőkben számolunk be:

Délután fél 4 órakor sűrű csoportokban özőnlött a közönség a mulatság helyszínére s a jegypénztár nagy ostromnak volt kitéve. Az ügyesen felterített asztaloknál csak úgy szorongott a közönség, amikor kürtész jelezte a műsor kezdetét.

Az első szám a vegyeskar által P. Máthé Özséb szakavatott vezetése alatt előadott „A vasuton” című dal volt. A közönség megújráta és sűrű tapsal honorálta e mulattató énekszámot.

Ezt követte az „Óvás” c. monolog, amelyet az izléselesen felállított színpadon Triznyai Erna adott elő a tőle megszokott ügyességgel és rutinnal. Viharos taps volt jutalma.

Majd a női kar precízül előadott „Csolnakedal”-a váltott ki zajos elismerést, mely után zenekisérettel 16 ifjú „Férfi-torná”-jában gyönyörködött a közönség. A férfi tornászok a következők voltak: Solymosi Endre, Solymosi Gyula, Sebestyén Zoltán, Beregszászy István, Várda Mihály, Gaál Károly, Veishaus László, Zeiger Andor, Sebestyén Árpád, Sebestyén János, Kovalsik Béla, Medgyessy Ernő, Szinetán Lajos, Misinczki Alfréd, Misinczki Károly, Bóné Béla. Ez a szám is a vezénylő P. Máthé Özséb lelkész sokoldalúságáról tett bizonyosságot.

Rövid szünet után a vegyeskar magyar népdalokat adott elő nagy hatással, mely után a „Művész-szerelem” c. tréfás monolog követ-

kezett, melyet Solymosi Gyula adott elő ügyesen, a közönség állandó derűltége mellett.

Ezt követte egy bájos füzértánc, amelyet Ferenczy Malvin polg. isk. tanítónő vezénylése mellett 12 kisleány lejtett.

A táncoló leánykák kedves látványt nyújtottak a közönségnek, amely viharos tapsal jutalmazta úgy a vezénylőt, mint a táncolókat.

Ezután a „Halálos kinok között” c. 1 felv. bohózat került színre. Előadták: Gaál Mihály, Sebestyén Zoltán, Medgyessy Ernő, Solymosi Gyula, Koválsik Béla és Dörner Flóra. Mondanunk sem kell, hogy mindenik szereplő ügyesen oldotta meg feladatát s a közönség szünni nem akaró tapsal jutalmazta őket.

Végül P. Máthé Özséb vezénylése alatt fiugyermek-torna volt. Nagy hatást váltott ki ez a szám is.

Éjfélkor tréfás mozgó árnyképekben gyönyörködött a közönség, amely Billich Nándor ügyességéről tett bizonyosságot.

A szünetek alatt zene, továbbá Dörner Flóra zenekisérettel előadott népdalai, világposta, konfetti, serpentin-dobálás, torta-árverés és egy női aranyóra kisorsolása szórakoztatta a közönséget. Az órát Stoian János asztalosmester nyerte meg.

A fiatalság az iskola nagytermében pedig vigan ropta a táncot.

Itt említjük meg, hogy diszes sátrak voltak felállítva, amelyekben sok-sok jófélélet lehetett olcsón vásárolni. A tésták sátorában dr. Dózsa Józsefné, Eisler Albertné, Nemetz Olga és Bahanczkyné, a cukorkasátorban Brunn Edéné, Székely Róza, Bugán Jánosné, a liköröknél Gyöny Istvánné, Ferenczy Vilmosné és özv. Hétás Józsefné, az italoknál Lorényi Józsefné, Lerch Valéria, Balouschek Ida, a fagyaltnál Nerhaft Irmuska, Fábry Gizella, a hideg ételeknél ifj. Makkay Józsefné, Antos Irma fejtettek ki elismerésre méltó munkát. Ugy szintén dicséretet érdemelnek a pénztár kezeléséért Tamasovits Paula, Antos Irma, özv. Bercsényi Sándorné, Kuszko Erzsike, továbbá a terem rendezéséért Richter Malvin, a terem és műsor körüli rendezésért Billich Nándor és Ájben Géza.

A közönség zsufolásig megtöltötte az iskola udvarát. Még a késői órákban is állandóan

ujabbnál-ujabb vendégek érkeztek, akik a zene, a kitűnő ételek és italok mellett jól elszórakoztak. A nyári mulatság sikeréért elismerés illeti P. Lokody Gergely zárdafőnököt, aki a felügyeletet gyakorolta, továbbá P. Máthé Özséb lelkész, aki nemcsak a dalárdát vezette, hanem a műsor összeállítását, betanítását is nagy buzgalommal végezte.

A közönség ezen szépsikerű mulatságról is a hajnali órákban oszlott szét, amikor a táncoló ifjuság is Ámorka nyilaitól bár sűrűn sebzett szívvvel, de kedves emlékekkel hazatért. A jó zenét Csűrös István piskii híres „vegyes” (egy cigány, egy ur, egy cigány, egy ur, egészen 7-ig) zenekarának egyik része szolgáltatta. *San-Toy.*

Élet-asszony.

Ezer-arcu asszony az élet,
Ki üdén csengőn kikacagja,
Ki őt; az életet siratja
És játszik, játszik, játszik véled.

Szép testét fátyolba takarja.
Közel lehet és mégse látod.
S örök szfinksz lesz, örök talányod
Mert magát nem mindnek mutatja.

Arcát szemét sose kutassad
Szemérmét durván meg ne sértsed,
Fátylát kezdeddel le ne tépjed,
Mert magát önként megmutatja.

Gyönyört-vágyó gyönyörű asszony
Ki csókot ad és csókra vágyik,
S mint vámpir csókol a halálig,
Mert célja az, hogy elhamvasszon.

Egészen magát meg nem adja
Magához huzhat, megcsókolhat,
De fátylát azért le nem vontad
... S már messziről csábit a hangja.

S akiket megunt odadobja,
Rabszolgájának, a halálnak
Hová bus szemmel annyian vágynak,
Bár az is szépségét sikongja.

Kiket kinevet — tőlük kapja
A szépségét, a csábot, vonzást
A hatalmat, a mély gondonkát
Mert mindnyájunknak rabja, rabja.

falába furodott ágyugolyó hirdeti már csupán régi dicsőségednek korán sirba szállott reményeit és szárnyaszeggetten, üres szemmel mered feléd Te csatatér? a hideg trachit oszlop... nincsen kegyelet, nincsen szentség... forradalom rázta meg újból e helynek testét és megszületett újból a „Szabadság, Egyenlőség Testvériség”!... hallod-e Te Bem Apó, Te Petőfi?!... kikről amottan suttozva beszélnek a fejüket komolyan imbolygató Ópiskii évszázados jegenyefák... kékesen surran el előttünk Paad község utcasora, szemünk végig szalad a rakoncátlan répási patlak medrén és azzal álmadozásainkból hirtelenül évezredekre zuhanunk vissza... ottan látjuk a rég-rég eltűnt időknek megelevenedett képét: a szabad tűzhelyet körülülő félmeztelen ember (?) csoportot, a paadi cigányok ezek... azonban amott mélyebben a Maros mentén, mi az? Ottan látjuk a testét csak részben bőrbefedte, kőfejszóját hatalmas csapásra emelő ősebert. — Csupa izom, csupa in-ember ez és testéről mégis csurran az izzadság csepje, most hirtelenül lesujt a két kézre kapott fejsze éle és az a fekete tömeg, amely kősziklahegytömbként állott előtte, böggő hangot hallatva összerogy: a tordosi őstelep lakója legyőzte a hatalmas erejű bölénybikát... Alig fogom át a kőkorszaki

embernek egyszerű örömmel teli és rettegésben eltöltött életét, alig szaladok át gondolatban e nevezetes őskori telepnek érdekesebbnél-érdekesebb leletein, ott látom sűrűgni-forogni, tenni-venni, annak a csodálatos nőnek az alakját, kinek aszmatikus kis testében olyan nagy lélek- és akaraterő lakozott: dr. Torma Zsófiát, ezen őstelepnek feltáróját... nevét hány szászvárosi tartotta meg? pedig ott élt, ottan működött miközöttünk... minden elmulik, csak a Természet és benne a küzdelem, ami örökké tart.

Mélyen alááztatott talajon, komoly lassúsággal siklik most át vonatunk, a rendesen csekély vizű, most azonban tajtékzó habokat verő Beczpatak hidján. Még pár perc és előtttem áll katonás köszöntéssel egy császárszakkállas férfi, kinek sapkáján arany betűvel ottan ragyog ez a szó „Korona”. Nyájas szóval (régii ismerősök vagyunk) érdeklődik egészségem iránt, aztán megérdeklí, hogy kocsit, vagy omnibuszt „méltoztatik” parancsolni? A nedves hidegre való tekintettel az utóbbira esik választásom. Mint egyedüli utas kényelmesen elhelyezkedtem a leeresztett ablaku és amint hallottuk „omnibusz”-nak anyakönyvelt Noé apánknek egyik négy kereken mozgó barkedében és miután a „Koronás” elkialtotta a „mehet”-jét, a kocsis nekieresztett gyeplővel, utnak indította jobb időket élt paripáit.

Alig is haladtunk azonban át az országút vashidján, mikor ismerősünk „állj!” kiáltására, bárkánk egy pár zörgő reki gurulással megállt. Kérdő pillantást vetettem az ajtó üvegrámájában kapaszkodó ismerősömrre, aki sietve adta meg válaszát: nem a cugtól félti drága életemet, hanem csak a megfulladás eshetőségének nem akarja az olyan sok reményre jogositó életemet kitenni, mert „tetszik tudni, ilyenkor, mikor borus idő van, akkor valamivel jobban lepi el a füst az országutat, mint rendesen”.

„Füst”?... kérdém önmagamban, aztán eszembe jut a vizen tuli Binder-féle szénégető telep, átkozva magamban minden városi tanács bölcsességét, amely megengedélyezte ezt a füsttermelő vállalatot ezen a helyen, a város közvetlen közelében és — talán — ugyanazon tanácsülésben a füsttől, zajtól és drágaságtól megkímélendő a város polgárait, nem engedélyezte a vasuti pályatestnek a városhoz közelebb eső területén való kiépítését. Ezen emigyen való morfondirozásommal is azonban csakhamar elhallgattam, mert az egykori várostanács ellen szórt átkomnál is sötétebb, egész világokat elborító füstfelhő hömpölygött most felénk, mely, miután csakhamar beveztünk, eltakart és már csak füst, füst fogott körül... azon-

Gyönyört-vágyó gyönyörű asszony,
Ki csókot ad és csókra vágyik
S mint vámpír csókol a halálíg,
Mert célja az, hogy elhamvasszon.

Ezer-arcu asszony az élet,
Ki üdén csengőn kikacagja,
Ki őt; az életet siratja
És játszik, játszik, játszik véled.

Kovács Károly.

NAPI HIREK.

— **Meghalt Péter szerb király.** A világháború egyik nevezetes férfia, Péter szerb király meghalt. Temetése f. hó 22-én ment végbe a szerb nemzet óriási gyásza mellett. Utódja Sándor régens herceg lett.

— **Ferdinánd király születésnapja.** F. hó 24-én volt a király születésének évfordulója, melyet az egész országban a szokásos módon megünnepeltek. Szászvároson az összes templomokban istentisztelet volt, a melyeken a katonaság és az összes polgári hivatalok képviselve voltak. Este kivilágítás és zenéstakarodó volt.

— **Uj segélybélyegek.** A „Brassói Lapok” írja: Bukaresti tudósítónk jelenti: A kormány intézkedése folytán két új társadalmi segélybélyeget hoznak forgalomba. Az egyik az 50 banis vörös, a másik, az egy leues ibolyaszínű. E bélyegek az egyenértékű segélybélyegeknek (timbru de ajutor) megfelelően használhatóak. A régi segélybélyegek addig használatban maradnak, míg a készlet tart.

— **Uj plébános Hátszegen.** Gróf Majláth erdélyi róm. kath. püspök dr. Kászonyi Alajos karcfalvi plébánost Hátszegen helyezte át. Az új plébánosban nemcsak a róm. kath. egyház, hanem a hátszegi magyarság és társadalom is egy értékes tagot nyert.

— **Dr. Kolosy Márton státusgyűlési képviselő.** Folyó hó 16-án Piskin a róm. kath. plébániák küldöttei gyűlést tartottak, hogy státusgyűlési képviselőt válasszanak. A gyűlésen, amint értesülünk, a dévai hitközség egyik legértékesebb tagját, dr. Kolosy Mártont választották meg egyhangulag a hunyadmegyei espereskerület státusgyűlési képviselőjévé.

ban mi ez? ... Kicsiny szemem gyorsan pislogva felragyog, hiszen teljesen váratlanul, olyan látványban van most részem, aminőben eddig soha. Ilyet megsem álmodhattam; mert a sötét éjszakában, kigyózva fölcsapkodó tűzcsóvák és az azok lágy hizelgással körülnyaldosó lángnyelvektől bevilágította, égnek szálló füstoszlopoktól sisteregve alászálló parazsaknak minden tűzijátéka eltörpül az előttem most föllebbent gyönyörű kép előtt: szürke füstfelhőbe burkoltan nézem az előttem, számos szénkemencéből, sötétén fölcsapó füstoszlopok koválygását, melyeket éppen most világit át a romoszi dombokon, csehhegyen, felülemelkedő napnak ragyogó sugara.

A páratelt reggeli levegőben ide-oda libbenéssel fölcsapó különböző vastagságú rétegeket alkotó sok milliárdnyi koromszem, át meg átvillogtatva a felkelő napnak tüzes sugarai által, az égnek minden színében pompázva ragyogott. A szénatomoknak aranylávában fürdő színjátéka volt ez, aminőt még a legmegihlettebb művész sem alkothat meg képzeletében! ... minden nyomosságát e világnak felejtve, lelkem hön sovárologva száll... száll a mesészerű képek álombirodalma felé, ahonnan váratlanul ökröbögés riaszt fel. És itten, amint azt már jeleztem, jelen tárcám hirtelenül végződik.

— **A gyulafehérvári koronázás.** Coanda tábornok, a koronázási bizottság elnöke kijelentette, hogy a koronázás elhalasztásáról szó sincs és az tinnepélyes aktus szeptember 21-én megtörténik. Kettőzött erővel dolgoznak Gyulafehérváron, hogy a koronázás minél impozánsabb legyen.

— **Beírások s évmelegnyitó a ref. Kún-kollegiumban.** A ref. Kún-kollegium főgimnáziumában, felső kereskedelmi iskolájában és elemi iskolájában augusztus 31-én d. e. 8 órán kezdve lesznek a javítóvizsgálatok. Szeptember 1—3 napjain lesznek a beírások és pedig d. e. 9—12 és d. u. 3—6, melyekre máris igen szép számmal vannak előjegyzések. Szeptember 4-én vasárnap d. e. 11 órakor lesz a kollegium disztermében az évmelegnyitó ünnepély, melynek programja a következő: 1. Gyülekezeti ének („Jövel szent lélek isten”) 2. Ima, tartja Székely János koll. vallásánár. 3. Bach, Savotte, előadja Alföldy Béla koll. zenetanár vezetésével az ifj. zenekar. 4. Megnyitó beszéd, tartja dr. Görög Ferenc koll. igazgató. 5. Gyülekezeti ének („Te benned biztunk”). Szeptember 5-én d. e. 8 órán kezdve tanítás.

ERZSÉBET MOZI.

Vasárnap, augusztus 28-án

HUGÓ az ÓRIÁS

5 felv. filmdráma az amerikai őserdők Cowboy trapper és indiánusai életéből.
Főszereplő: MONROE SALISBURI.

Ezenkívül:

MUSZÁJ BETEG

Vigjáték 2 felv. Atlantic-film N.-Várad.

— **Halálozások.** Schuller Albertné szül. Andrae Mina életének 66-ik, özvegységének 26-ik évében f. hó 18-án Déván váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 20-án délután 5 órakor volt. — Serafim Berariu, a dévai megyei köznevelési gondnoka, volt vulcesdi gör. kel. lelkész, életének 37-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 14-én Vulcesden meghalt.

— **A szászvárosi róm. kath. polgári iskola igazgatósága** az 1921—22. tanévre tájékoztatás és mihez tartás céljából az érdekeltekkel újlag közli, hogy megfelelő előképzettség mellett felvesz vallási és nemzetiségi tekintet nélkül fiukat és leányokat egyaránt. A beírások szeptember hó 1-én kezdődnek, szept. 6-án d. e. 10 órakor az évnyitó s ezzel az előadások megkezdése. — Tandij mint a megelőző évben 400 leu, de tandijkedvezményben az arra jogosultak szintén felekezeti és nemzetiségi tekintet nélkül részesülnek ez évben is, a 30 leu nyugdíjilletéket azonban mindenki köteles befizetni. Kedvezmény iránti kérés a beírás alkalmával nyújtandó be. A francia, román és német nyelv mint rendes tantárgy szerepel, francia alól azonban indokolt esetben felmentvényt adhat a vezetőség. A polgári iskolában ez évtől kezdődőleg a háziipari kézimunkák, mint azt már az elemi iskolában a slóid keretében megkezdettük, tovább fejlesztve folytatódnak. A lányok a női kézimunkákat, szabadkézi rajzot, tüfestést stb. tanulnak, míg a fiúk az ábrázoló mértan keretébe vágó és ipari pályára előkészítő háziipari tárgyak készítését tanulják. A gazdaságtan gyakorlatilag lesz bevezetve, különös tekintettel a gyümölcs- és

konyhakertészetre s azok feldolgozása és értékesítésére, mire igen alkalmas az iskola és a mellette levő zárdakert terméke. A IV. polgárit végzett növendékek felléphetnek a felsőbb kereskedelmibe, a gimnázium vagy reál-gimnázium V. osztályába, de mehetnek más ipari pályákra is. Tankönyvek az olvasókönyv, történelem s földrajz kivételével a régiéknél maradnak, míg az előbbieknél stb. beszerzéséről az igazgatóság gondoskodik. — Azon megelőző közlemények, hogy a polgári iskolák megszűnnének, nem felelnek meg a valóságnak.

— **Közgyűlés.** Lapunk kiadója, a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.” f. hó 21-én tartotta XIX. évi rendes közgyűlését dr. Szöllősy János elnöke mellett. A közgyűlés az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések lefolytatása után határozott a 16255 leu tiszta nyereség mikénti felosztása felett. Osztalékul részvényenként 5 leu állapított meg. A megüresült igazgatósági állásra dr. Kristóf György Kún-kollegiumi tanárt, a „Szászvárosi Takarékpénztár R.-t. elnökét választották meg. Végül az alapszabályok módosítására vonatkozó igazgatósági javaslat elfogadásával a közgyűlés bezárult.

— **A róm. kath. elemi iskolában a beírások** az 1921—22. évre szeptember hó 1-én kezdődnek, 6-án d. e. 10 órakor évmelegnyitó és a tanítások megkezdése. Tandij nincs s felveszünk bárkit felekezeti és nemzetiségi különbségség nélkül; de 5 leu beírási díjat mindenki köteles befizetni, iskola fenntartási előirányzatra esetleg havi 10 leu lesz kiróva, mely alól indokolt kérésre engedélyt ad az iskolaszék. A rendes tantárgyak mellett különös gond fordítatik a kézügyesség fejlesztésére. Ugy a fiúk, mint a lányok kézimunkát is tanulnak.

— **Bevont trafik, só és italmérési engedélyek.** Algyógyon a pénzügyigazgatóság a következőktől vonta be az engedélyeket: Salamon Éliás, Mahler Dávid, Mahler Lipót, özv. Rafáel Sámuelné, Sente Árpád, Hanga fogyasztási szövetkezet. A lakosság jelenleg csak egy helyen juthat eme jövedéki áruhoz, ami — tekintve a község nagy kiterjedését — sok kényelmetlenséget okoz. Hogy ezen engedélyeket kik fogják megkapni, még titok.

— **Megjelent az erdélyi földreformtörvény magyar nyelven** az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában. Az eredetinek csaknem szó szerinti, jogi és gazdasági szempontból felülvizsgált, hiteles fordítása. A füzet alakban kiadott törvény szövege biztos katalauz a gazdaközönség kezében a földreform terén. Kapható a kapcsolt területek csaknem minden könyvkereskedésében és az Erdélyi Gazdasági Egylet (Kolozsvár Attila-u. 10.) titkári hivatalnál 10 leuért.

— **Sok a patkány.** Városunk számos háztulajdonosa panasolja, hogy telkén, dacára annak, hogy szorgalmasan irtja őket, sok a patkány. Ugy látszik az utóbbi években jó idő járt rájuk s úgy elszaporodtak, hogy már sok helyen óriási károkat is okoznak. Különösen a pincékben, éléskamarákban visznek végbe nagy pusztításokat, miért is üdvös volna, ha a hatóság ellenük 4—5 napos irtó hadjáratot rendelne el. Kötelezze az összes háztulajdonosokat a hatóság arra, hogy egy és ugyanazon időben minden telken több napon át patkánymérget tegyenek ki, mert — amint már megtörtént — mitsem ér az, hogyha egy-két udvarban el is pusztítják őket, mivel pár nap múlva a szomszédos telkekről újra átlopodznak az életben levők. Egyik háztulajdonosnak a pincében lévő burgonya készletét a szó szoros értelmében teljesen elpusztították. A köz érdekében jó lesz patkányirtó napokat elrendelni.

— **Románia waggonrendelése Budapest.** A román kormány 10.000 vasuti kocsi elkészítésére adott megbizást a Schlick gép- és waggongyár R.-t.-nak, mely e célból a közelbe alaptőkét felemeli.

— **Akvarel-olajfestést, faégetést, bárosnyvasalást, bőrmintázást tanít:** Gönczy Málka, Szászváros Főtér 10. 40 1-3

— **Terményraktár Szászváros.** A piaci árak kialakulására nagy befolyással lesz az a terményraktár, amelyet Rápolthy Béla Szászvárosban a piacon leelő Schul-féle házban hatósági engedély alapján létesített. Itt mindenféle gabonanemű úgy nagyban, mint kicsinyben kapható. Jövő számunkban bővebben.

— **Közgyűlés.** A „Dévai Iparbank R.-t.“ f. hó 30-án d. e. fél 12 órakor rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Tárgysorozat: 1. Megalakulás. 2. Jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő megválasztása. 3. Részvénytörvény felemelése. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Három igazgatósági és két felügyelő-bizottsági tag választása.

— **A zöldségszállítványok megkönnyítése.** A „Közgazdaság“ írja: Hirt adtunk már azokról az intézkedésekről, melyet a közlekedésügyi minisztérium és CFR. vezérigazgatóság a zöldség, friss gyümölcs, stb. gyors szállítása érdekében léptetett életbe. A közlekedésügyi minisztérium most körrendeletileg közölte az összes prefektárakkal a vonatkozó könnyítéseket, melyek külön zöldségkocsik beállításában, 50 százalék kedvezményben, stb. állanak. Egyidejűleg 5—50 kg. tartalmu kosarakban, de teljes díj fizetés mellett megengedték a friss főzelékfélék és gyümölcs szállítását a személyvonatokon is.

— **A „Napkelet“ legfrissebb** (aug. 15-iki száma) különösképen erdélyi szám. Huszonhárom közleménye közül, tizennégyet erdélyiek írtak, ezzel is kihangsúlyozva azt a törekvést, hogy bármennyire is célja az izmos folyóiratnak, hogy az elkapcsolt magyar szellemi élet egészének szolgálatában álljon, elsősorban az erdélyi irodalmat kell kitermelnie. Az új „Napkelet“-szám vezető cikkét Gelei József, Apáthy István tudós munkatársa írta és a cikkben az egyéniség szociális szerepét állapítja meg, felhasználva az élettan tanúságait is. Novellákat Pap József, Ligeti Ernő, Kádár Imre és többen írtak. Versekkel Bartalis János, Szentimrei Jenő, Endre Károly, Honthy Tibor debutáltak. A szász irodalomról Hajek Egon értekezik. Nagy érdeklődésre számíthat az erdélyi népművészet problémája, melyről dr. Supka Géza és Kós Károly vitáznak. Számos cikk, jegyzet, műfordítás tarkítja a számot, mely közli a regény pályázat eredményeit és Diénes László közkedvelt nyugati szemlét. Az érdekes számra felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Betegsége elől a halálba.** Simó Miklós szászvárosi CFR. váltókezelő 80 éves édesapja f. hó 21-én a 16 óra 18 perckor áthaladó 676. sz. szénvonal mozdonya elé vetette magát. A mozdony kereke a fejét lemetszette. Az öngyilkosság oka gyógyíthatatlan betegsége volt. Az életunt fejrákban szenvedett s utóbbi időkben sokszor emlegette a megváltó halált. Tettét oly hirtelen hajtotta végre, hogy sem a mozdonyvezető, sem pedig az állomás személyzete nem tudta megakadályozni. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **A legújabb Pásztortűz.** A Pásztortűz legfrissebb száma meglepően gazdag tartalommal látott napvilágot. Kosutány Ignác a Habsburgokról írt érdekes tanulmányt. Balogh Endre, Kovács László és Pálos István eleven hangú novellákkal szerepelnek, Berde

Mária, Farnos Dezső, Finta Zoltán és Gyarmathy Ferenc tollából verseket, Áprily Lajostól pedig Liliencron fordítást közöl a lap. Mannsberg Avréd, Biró Vencel és Walter Gyula cikkekkel, Pap Mózes pedig regény folytatással szerepel. A tartalmas megjegyzések rovatában Uzoni Mária, Borbély Gyula, Reményik Sándor, Mannsberg Avréd, Balogh Arthur és Walter Gyula közleményei találhatók.

Biztosítók nationalizálása.

A kolozsvári sajtóban néhány téves közlemény jelent meg a Budapesti székelő biztosító társaságokra vonatkozólag. Ezen közleményekkel szemben közöljük, hogy a kormány nevezett intézetek működését nem szüntette be, hanem azok nationalizálását rendelte el és ennek keresztülvitelére 2 (két) hónapi újabb határidőt adott. Ezen idő alatt most már a társaságok eleget tehetnek az átalakulás formáságainak. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“ helyi ügynöksége: Forray György úgy mint eddig is a legelőnyösebb feltételek mellett köt biztosításokat minden ágazatban.

Eladó a Berényi-utca 17. szám alatti ház. Közelebbit a kiadóhivatalban. 32 2-2

Egy tanuló azonnal felvétetik. Cim: Molnár Ferenc mészáros és hentesmester Szászváros, Vásár-u. 37 1-2

Eladó egy 3-as számú borsajtó és egy szőlőmorzsoló (budapesti gyártmány) Schuster Edmundnál, Sörház-u. 16. 36 1-2

Árajánlati hirdetés.

A szászvárosi ref. Kún-kollegium konviktusa árajánlatot hirdet az 1921—22. isk. év folyamán szállítandó alábbi élelmiszerekre:

14.000 klg. kenyér, 5000 klg. hus, (marha, borjú, sertés, birka) 1200 klg. zsir.

Az írásbeli zártajánlatok 1921. aug. 30-án déli 12 óráig a konviktus helyiségébe alulírt címére küldendők.

Az évi moslák 1921. aug. 31-én d. e. 11 órakor a konviktus helyiségében nyílt árverésen fog eladatni.

Nagy Ödön,
konv. háznagy.

35

VLÁD-féle
GYÓGYSZERTÁRBA
(Szászváros, Vásár-utca)
nagymennyiségű gyógyszer
érkezett Bécsből.

Olcsó napi árban kaphatók:

Pipere-cikkek nagyban és kicsinyben, Kalodon, Kölni vizek, Orod Johán Mária Farina orosz és 4711-es szappanok. Angol és eredeti Külhauser-féle szappanok.

Postán utánvét mellett
bármily mennyiségben szállít

Deutsch Dezső
gyógyszerész. 3-6

29

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák,
ó- és új fajborok.
Naponként friss csapolású
jégbe hűtött sör!
Minden este cigányzene!
Minden vonathoz omnibusz

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

FIGYELEM!

Tisztelettel értesítjük a t. vevőközönséget, hogy sikerült a legjobb és legfinomabb cipőkrémek egyedárusítását megszerveznünk és pedig :-:

Loup Noir, Russet Cream, Tabarin

továbbá raktárra érkezett box, sevro, talp, talphuladék (talpbéllés) és mindennemű bőraru, valamint cipészkelekek, palma gummisarok stb. stb.

Vas és Stern

bőrkereskedők, Szászváros, Főtér. 41 1-3

KOHL JÓZSEF

kocsigyártó, malom- és hidépítő-mester
Szászváros, Romoszi-ut 8.

Elvállal!

Mindenféle malom-munkálatokat, új malmok építését, gőz- és villanyerőre való berendezését, javításokat, új kocsik, szekerek gyártását, javítását, tervek és költségvetések készítését.

27 3-4

Levelembeli megkeresésekre azonnal válaszol.

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen műveket, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legutányszabott árak mellett